

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นต่อการลดพฤติกรรมก่อนานในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ในระยะทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมก่อนานในชั้นเรียน ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

2. ในระยะทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการลุกออกจากที่นั่งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูผู้สอน ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

3. ในระยะทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการพูดคุยกับเพื่อน พูดส่อคแทรกขณะครูสอน และพูดออกเสียงคนเดียวลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

4. ในระยะทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการแหย่เพื่อน การหยอกล้อกับเพื่อน เล่นสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนในขณะนั้น ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

5. ในระยะทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการทำเสียงดังลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

6. ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมก่อนานในชั้นเรียน ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

7. ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการลุกออกจากที่นั่งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูผู้สอน ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

8. ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมี

พฤติกรรมการพูดคุยกับเพื่อน พูดส่อตลกทลกขบขันที่ครูสอน และพูดออกเสียงคนเดียว ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

9. ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการห่อเพื่อน การหยอกล้อกับเพื่อน เล่นสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเล่นในขณะนั้น ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

10. ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นจะมีพฤติกรรมการทำเสียงดังลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

ผลการทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ สรุปได้ตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ระยะการทดลอง	พฤติกรรม	กลุ่ม		
		E=ทดลอง	C ₁ =ควบคุม 1	C ₂ =ควบคุม 2
ทดลอง	1. ก่อความในชั้นเรียน (พฤติกรรมรวม)	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	2. การลอกจากที่นั่ง โดยไม่ได้รีบอนุญาตจากครูผู้สอน	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	3. การพูดคุยกับเพื่อน พูดส่อตลกทลกขบขันที่ครูสอน และพูดออกเสียงคนเดียว	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	4. การห่อเพื่อน การหยอกล้อเพื่อน เล่นสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเล่นในขณะนั้น	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	5. การทำเสียงดัง	$E \neq C_1$ และ C_2	$C_1 \neq E$	$C_2 \neq E$

ตาราง สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน (ต่อ)

ระยะการทดลอง	พฤติกรรม	กลุ่ม		
		E=ทดลอง	C ₁ =ควบคุม 1	C ₂ =ควบคุม 2
ติดตามผล	1. ก่อทวนในชั้นเรียน (พฤติกรรมรวม)	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	2. การลุกออกจากที่นั่ง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูผู้สอน	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	3. การพูดคุยกับเพื่อน นุดสอดแทรกขณะที่ครูสอน และนุดออกเสียงคนเดียว	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	4. การแหย่เพื่อน การหยอกล้อเพื่อน เล่นสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การเรียนในขณะนั้น	$E < C_1$ และ C_2	$C_1 > E$	$C_2 > E$
	5. การทำเสียงดัง	$E \neq C_1$ และ C_2	$C_1 \neq E$	$C_2 \neq E$

การที่ผลการทดลองสนับสนุนสมมติฐาน คือ ในระยะทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นมีพฤติกรรมก่อทวนในชั้นเรียน ลดลงมากกว่า กลุ่มควบคุม 1 ที่ได้รับการเล่นเป็นกลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าพฤติกรรมก่อทวนในชั้นเรียน ซึ่งได้แก่ 1) พฤติกรรมการลุกออกจากที่นั่งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูผู้สอนรวมทั้งการฮีน การเดิน การวิ่ง อยู่ในบริเวณห้องเรียน หรือออกไปนอกห้องเรียน 2) การนุดคุยกับเพื่อน นุดสอดแทรกขณะที่ครูสอน และนุดออกเสียงคนเดียว 3) การแหย่กับเพื่อน การหยอกล้อกับเพื่อน หรือกระทบกระทั่งกุกส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเพื่อน การเล่นสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การเรียนในขณะนั้น 4) การทำเสียงดัง เช่น ผีปาก เคาะโต๊ะ กระแทกสิ่งของบนโต๊ะ อื่น

เป็นผลจากการที่เด็กมีการปรับตัวทางอารมณ์ไม่เหมาะสม (Herbert, 1978) ซึ่งการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กแสดงความรู้สึก และอารมณ์ออกมา และเป็น การสื่อสาร ช่วยแก้ปัญหา ช่วยในการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และบทบาททางสังคม (Williams Jolfgang and Stith Marjorie, 1974) ซึ่งการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่น ทำให้เด็กมีการปรับตัวทางอารมณ์ โดยการแสดงความรู้สึกและอารมณ์ออกมา จนทำให้พฤติกรรมก่อนใน ชั้นเรียนลดลง

การนิยามกระบวนการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่น ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ระยะ คือ ระยะ สับสนไม่แน่ใจ ระยะสำรวจความรู้สึก ระยะจัดการกับความรู้สึกขัดแย้ง และระยะการทดลอง พฤติกรรมใหม่ พบว่าในแต่ละระยะมีพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามทฤษฎี และเป็นการยืนยันว่า กระบวนการกลุ่มนั้นเป็นไปอย่างที่กำหนดไว้และให้ผลตามที่คาด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระยะสับสนไม่แน่ใจ (An Initial Uncertainly)

กระบวนการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่น ในระยะสับสนไม่แน่ใจนี้ เด็กมักจะวิตกกังวลว่า จะเกิดอะไรขึ้นในกลุ่ม เขาสามารถทำอะไรได้บ้าง เด็กจะเริ่มค้นสังเกตสิ่งต่าง ๆ ภายในห้องเล่น มีการพูดคุยกันเพียงเล็กน้อย และการคุยโต้ตอบมักแสดงถึงความสับสน ความไม่แน่ใจ (Ginott, 1961) การวิจัยนี้ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เด็กเล่นของเล่นในห้องเล่น ด้วยการกล่าวว่า "สวัสดีค่ะ เด็ก ๆ นี่เป็นห้องเล่นนะคะ พวกเราจะใช้เวลาอยู่ด้วยกันในห้องเล่นนี้ 1 ชั่วโมง หนูจะเล่นของเล่นชิ้นใดก็ได้ จะทำอะไรก็ได้ ขอเพียงแต่ว่าเราจะไม่เล่นรังแกกัน ไม่นำของเล่นออกไปจากห้องนี้ และไม่ทำของเล่นเสียหาย" จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่า เด็กแต่ละคนต่างสำรวจสิ่งที่มีอยู่ในห้อง ประมาณ 30 นาทีแรก เด็กไม่พูดคุยกัน มี

เนื่องการรำนิงคนเคียวเบา ๆ นิ่งไม่ชัดเจน และในการเล่นของเล่นแต่ละชิ้นนั้น เด็กแต่ละคนเพียงแต่หยิบขึ้นมาดูแล้ววางลง

นอกจากนี้พบว่า เด็กสร้างสัมพันธภาพกับผู้วิจัยในลักษณะการซักถามถึงของเล่น เป็นคำถามสั้น ๆ เช่น สู้ ถามผู้วิจัยว่า "ครูครับ เล่นตัวต่อได้ไหม" หรือเป็นลักษณะของการถามถึงของเล่น เช่น สู้ "ตัวนี้จริงใจใช้ไหมครับครู" ซึ่งสอดคล้องกับจินอท์ (Ginott, 1961) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กจะเริ่มสร้างสัมพันธภาพกับนักจิตวิทยาการศึกษา และกับเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ส่วนสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกด้วยกัน จะมีการเล่นด้วยกันในลักษณะรุนแรงต่อกัน เล่นเสียงดัง เช่น คอนเข้ากลุ่มครั้งที่ 2 สู้และซีสเล่นที่ม้าโยกไปมา พร้อมกับร้อง "ฮึ ฮึ ฮึ ..." วิ่งไปลากม้าออกมาเล่นบ้าง

และบอกกับเพื่อนว่า " แก...เราเล่นด้วยคนนะ" แต่สุไม่ยอมและบอกว่า "ไม่อยากอยู่กับผู้หญิงสูงจะตาย" บางครั้งก็มีการเล่นกระทบกระทั่งกัน เช่น วิบอกล่าว "แกนะ...ถูกเรา" สุกตอบว่า "ก็มาแกไม่หลีก ที่ถูกชัชไม่เห็นเป็นไร" จะเห็นได้ว่า เด็กเริ่มมีความสัมพันธ์ต่อกัน แต่ยังไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน และมีการแสดงอารมณ์ด้านลบที่รุนแรง เช่น การเล่นขี้ม้าโยกแรง ๆ หรือ การโยกเรืออย่างแรง หรือ การตะโกนเสียงดังลั่นห้อง

เมื่อผ่านระยะสับสนไม่แน่ใจ เด็กจะเข้าสู่ระยะสำรวจความรู้สึก

2. ระยะสำรวจความรู้สึก (Exploring Feeling)

ระยะสำรวจความรู้สึก กระบวนการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นระยะนี้ เด็กจะได้สำรวจความรู้สึกของตนเองและของเพื่อน ซึ่งทำให้เขายอมรับตนเองและเพื่อน และเตรียมพร้อมที่จะเปิดเผยตนเองหรือปรับปรุงตนเอง (Ginott, 1961) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เอื้ออำนวยให้เด็กสำรวจความรู้สึกของตนเองและเพื่อน ดังเช่น การเข้ากลุ่มครั้งที่ 5 ขณะที่อยู่กับนั่งเล่นเรือโยกลำเดียวกัน สุกโยกเรือแรงขึ้น จนวิร้องลั่น กำมือนั่นบอกว่า "โอ๊ย! ไม่เอาแล้ว" สุกยังคงโยกเรือแรงขึ้น ๆ ขณะที่ชัชนั่งโยกเรืออีกลำ ผู้วิจัยได้เอื้ออำนวยให้เด็กสำรวจความรู้สึก โดยใช้ประโยคสะท้อนความรู้สึกว่า "วิกลัวขี้มัยคะ" วิแสดงออกด้วยการกำมือนั่นและพยักหน้า ทำให้สุกย้ายไปนั่งเรือลำเดียวกับชัช แต่ชัชปฏิเสธ และวิกก็ไม่ยอมให้สุเล่นโยกเรือด้วย ทั้งวิและชัชบอกว่า เขากลัวเมื่อสุโยกเรือแรง ๆ สุกจึงหันไปเล่นขี้ม้าและโยกแรง ๆ สุกครู่ เมื่อวิตะโกนบอกว่า ขี้ม้าแรงจนม้าสิ้น สุกจึงเริ่มขี่เบาลง

เมื่อสมาชิกกลุ่มผ่านระยะสำรวจความรู้สึก กระบวนการกลุ่มจะเข้าสู่ระยะจัดการกับความรู้สึกขัดแย้งต่อไป

3. ระยะจัดการกับความรู้สึกขัดแย้ง

(Working Out Conflictual Material in the Group)

ระยะจัดการกับความรู้สึกขัดแย้งนี้นักจิตวิทยาการปรึกษาจะเอื้ออำนวยให้เด็กแสดงออกถึงความรู้สึกขัดแย้งภายในออกมา เช่น ความรู้สึกต่อต้าน ความกลัว ความวิตกกังวล ความโกรธ และการเปิดเผยปัญหาที่เกิดขึ้นแก่คน ซึ่งมักจะเป็นการแสดงความรู้สึกที่เป็นปัญหาของเขาออกมาในรูปแบบของการกระทำ หรือด้วยถ้อยคำ ทำให้เด็กคนอื่นที่มีความขัดแย้งเช่นเดียวกันได้เรียนรู้ และช่วยกันหาหนทางแก้ไข (Ginott, 1961) กระบวนการกลุ่มที่แสดงถึงการที่สมาชิกมีการจัดการกับความรู้สึกขัดแย้ง ดังเช่น ตอนเข้ากลุ่มครั้งที่ 11 เด็กทั้งสามคน

เล่นบ้าน มีพ่อ แม่ ลูก โดยเขาคกลงกันเอง ชัยชวนเพื่อน ๆ ว่า "ไม่เล่นผี เล่นบ้านเถอะ แก เป็นลูก วิเป็นแม่ เราเป็นพ่อ"

ทั้งสามคนเดินไปที่บ้าน พอถึงประตูบ้าน ชัยเดินเข้าไปในบ้าน แล้วปิดประตู

ชัย : เราอยู่ในบ้านก่อน แกสองคน แม่ลูกอยู่ข้างนอก

วิ : เราไปซื้อของที่โรบินสันกับสุนะ

ชัย : เออ...เราอยู่บ้านคนเดียว แกไปกินเถอะ

วิ : ไปลูก เราไปซื้อของที่โรบินสันกัน

วิและสุเดินจูงมือกันไป สุเดินทำเสียงเป็นทำนองเพลงดัง ๆ วิและสุเดินวนรอบตะกร้า

อัย 3 รอบ แล้วหยุดที่ตะกร้า

วิ : ลูก...เราซื้ออะไรดี มีของขายเฮอะเฮอะ

สุ : หิว...แม่ หิว หาของกินเถอะ

วิ : ไม่ได้นะ เดี่ยวน้อคอย ต้องรีบซื้อของ จะได้กลับ

สุ : ก็หิว

วิ : งั้นรีบซื้อของก่อน แล้วซื้อของกินกลับไปกินที่บ้าน

วิรื้อค้นหาของในตะกร้า หยิบของเล่นแล้ววาง จากนั้นก็หยิบดินน้ำมัน และเครื่องครัว

ส่งให้สุ สลับมาถือไว้

สุ : ได้ครบแล้ว ไปเถอะ หิวแล้ว

วิ : เดี่ยวจ่ายตังค์ก่อน

วิเอามือล้วงกระเป๋า กำมือแล้วขึ้นไปข้างหน้า เลียนท่าจ่ายเงิน และรับเงินทอน

จากคนขาย แล้วจูงมือสุเดินอ้อมตะกร้าอีก 2 รอบ จึงเดินตรงไปที่บ้าน

วิ : ก๊อก...ก๊อก...ก๊อก...พ่อเปิดประตูน้อ มาแล้ว

ชัย : ไปไหนกันมา หาอะไรไปนาน

ชัยเปิดประตูไว้ สุและวิท่ำทำเดินเข้าบ้าน แล้วออกมาขึ้นหน้าบ้าน

สุ : แม่ซื้อของมาเฮอะเฮอะ หิวจะตาย

วิ : หิวหรือฮัง (หันหน้าไปทางชัย)

ชัย : กินก็ได้ มีอะไรกิน

วี : ชื่อข้าวผัดมาฝาก มีข้าวผัดกันคนละ 1 ถุง แล้วชนนี่

วีทำท่าแก้งข้าวใส่จาน ส่งให้สุและชัช แล้ววางหน้าตัวเอง 1 จาน

ชัช : ข้าวผัดอีกแล้ว แก่ทำกับข้าวเองไม่เป็นหรือ ชื่อข้าวผัดอยู่เรือช เปื่อ !

สุ : เปื่อ ! จริง ๆ

วี : กินเถอะน่า สุ...เร็วแกเป็นลูก เคี้ยวแกล้างจาน แล้วอาบน้ำ เข้านอนนะ จะได้ไปโรงเรียนแต่เช้า แก่ด้วยชัช นุ่งนี้ต้องไปทำงาน เราอยู่บ้านเอง

สุ : ให้ลูกอยู่บ้านช น่อ แม่ ไปทำงาน

วี : แม่ต้องอยู่บ้าน กวาดบ้าน ซักผ้า น่อไปทำงานคนเคียวก็น่อ แกเป็นลูกต้องไปโรงเรียน

สุ : ก็ดี จะได้ไม่ต้องทำงาน ไปเล่นที่โรงเรียนก็ดี มีเพื่อนด้วย อืมละ ไปนอนดีกว่า

วี : ล้างจานก่อน อาบน้ำด้วย

ชัช : แกเป็นแม่ต้องล้างจานช ลูกมันจะได้นอน

วี : แกก็ใช้เราตลอด แกเป็นพ่อหัดทำบ้างช

ชัช : ครู...พ่อต้องทำงานบ้านด้วยเธอ

นักจิตวิทยาการปรึกษา : ชัช สงสัยว่าพ่อต้องทำงานบ้านเธอ

ชัช : ตอนอยู่กับพ่อ ไม่เห็นพ่อทำอะไรเลย อยู่บ้านเฉย ๆ

นักจิตวิทยาการปรึกษา : พ่อของชัชอยู่บ้านเฉย ๆ

ชัช : มีแค่ฮายทำงาน

สุ : ที่บ้าน น้าเราก็กทำงาน ให้เรากับพี่ช่วยด้วย

นักจิตวิทยาการปรึกษา : ชัช เห็นแค่ฮายทำงาน พ่อไม่ทำงาน ส่วนที่บ้านของสุ ทุกคนช่วยกันทำงาน

สุ : น้าเราบอกว่า ต้องช่วยกันทำงาน

นักจิตวิทยาการปรึกษา : ค่ะ น้าของสุบอกว่า ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน

วี : แม่หนูก็ทำ ฮายของแล้วกวาดบ้าน ทำในบ้านด้วย บางครั้งก็ใช้หนูกับพี่ช่วย

นักจิตวิทยาการปรึกษา : ที่บ้านวี แม่ของวีฮายของ แล้วทำงานบ้านด้วย หนูกับพี่ก็ช่วย

ชัช : มีแต่พ่อไม่ทำ ให้ฮายทำ

นักจิตวิทยาการปรึกษา : ค่ะ พ่อชัชไม่ทำงาน ฮายทำ ชัชส่งสารฮายมื่อคะ

ชัชพยักหน้า

วี : แกก็ช่วยฮายทำช

นักจิตวิทยาการปรึกษา : วีบอกว่า ชัชควรช่วยฮายทำ

ชัช : ก็ช่วยเหมือนกัน แต่เล่นสนุกกว่า

นักจิตวิทยาการปรึกษา : ชัชช่วยฮายบ้าง แต่เล่นสนุกกว่า

ชัช : ครับ

สุ : ทำเสร็จแล้วเล่น

นักจิตวิทยาการปรึกษา : สุกกว่า ทำเสร็จแล้วเล่น ชัชล่ะคะ

ชัช : ครับ

จากตัวอย่างนั้น ชัชสงสัยในบทบาทหน้าที่ของพ่อที่มีคองงานบ้าน สุและวีช่วยกันเล่าถึงบทบาทหน้าที่ของคนในบ้านของตนเอง และผู้วิจัยได้ใช้ทักษะทางจิตวิทยาการปรึกษาเพื่อให้ชัชได้เรียนรู้ และกลุ่มได้ช่วยกันเสนอแนวทางแก้ไข ซึ่งชัชได้เริ่มตระหนักและตัดสินใจได้ว่าจะทำเช่นไร สมาชิกกลุ่มจะผ่านระยะนี้แล้วเข้าสู่ระยะทดลองพฤติกรรมใหม่

4. ระยะทดลองพฤติกรรมใหม่ (Trying Out of New Behavior)

ระยะทดลองพฤติกรรมใหม่นี้ เป็นระยะที่เด็กได้ลองแก้ปัญหาความขัดแย้งในตนเอง ด้วยการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมใหม่ เขาสามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ด้วยความรู้สึกนึกพอใจ (Ginott, 1961) ตัวอย่างเช่น การเข้ากลุ่มครั้งที่ 12 วีเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า "ครูชา วันหนึ่งหนูเรียนไม่สนใจเลข" ซึ่งรู้สึกสนับสนุนการบอกเล่าของวีว่า "จริงครับครู วีไม่ลุกขึ้นเล่นเลข ครูถามก็ตอบได้" และชัชก็เล่าถึงตนเองว่า "ผมก็ไม่ค่อยเล่นแฮะใครแล้ว" ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เห็นว่า เด็กได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม (Bosdell, 1973)

กล่าวได้ว่า เมื่อเด็กได้ผ่านกระบวนการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่น จะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอารมณ์จากการเล่นซ้ำ ๆ และรุนแรง เช่น การเล่นขี้มาแรง ๆ กระแทกกัน ส่งเสียงตะโกนดัง ๆ มาเป็นการเล่นที่นุ่มนวลขึ้น เช่น การเล่นเลียนแบบครอบครัว การวาดภาพระบายสี และการร้องเพลง จะเห็นได้ว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นที่ จินอท์ (Ginott, 1961) ได้กล่าวไว้ว่า การบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นเป็นการเอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาวะจิตใจภายในของผู้รับบริการแต่ละคนให้เข้าสู่ภาวะสมดุล โดยกระบวนการความสัมพันธ์ที่ดี กระบวนการผ่อนคลายระบายนอก การกระทำให้เกิดความเข้าใจ การทดลองทำ และการแสดงออกโดยไม่กังวลกับกฎเกณฑ์ข้อห้ามต่าง ๆ ทำให้เกิดความสมดุลใหม่ในโครงสร้างของบุคลิกภาพ ซึ่งเมื่อเด็กได้ผ่านกระบวนการการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่น จะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอารมณ์ เขาจะยอมรับตนเองและเพื่อนมากขึ้น และส่งผลถึงการเปลี่ยน

แปลงพฤติกรรมการเล่นในห้องเรียนด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นมีผลต่อพฤติกรรมก่อนวัยเรียน ดังงานวิจัยของนิสตุล (Nystul, 1980) ศึกษาการบำบัดด้วยการเล่นตามแนวนิสตุลเลียน ในเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ในระดับประถมศึกษา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว และสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี กูดแมน (Goodman, 1976) ศึกษาการบำบัดแบบกลุ่มต่อการลดพฤติกรรมก่อนวัยเรียนของนักเรียนเกรด 7 จำนวน 9 คน พบว่านักเรียน 7 คน ใน 9 คนมีพฤติกรรมก่อนวัยเรียนลดลงและมีผลการเรียนดีขึ้น โรบิน เอ็ม อับรามสัน, ลีออน ฮอฟแมน และคริสติน เอ จอห์น (Robyn M. Abramson, Leon Hoffman and Christine A. Johns, 1979) ศึกษาการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นในเด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์ที่รักษาในโรงพยาบาลเพื่อพัฒนาด้านสังคม กระบวนการคิด และทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยเด็กตอนปลาย จำนวน 3 - 5 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กมีความสามารถในการแสดงออกด้านภาษากายดีขึ้น และพัฒนาความรู้ตัวด้านอารมณ์มากขึ้น ควบคุมตนเองได้มากขึ้น และ มาเรีย วิต้า แมนเดส เลียว (Maria Rita Mandes Leal, 1966) ได้ศึกษาการบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นแบบวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กหญิงระยะก่อนวัยรุ่น จำนวน 6 คน ซึ่งมีปัญหาในการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาพูด และปัญหาด้านขาดความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ผลการศึกษาพบว่า เด็กมีพัฒนาภาษาพูดดีขึ้น และการรายงานผลของครูพบว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการของการตั้งใจเรียน การมีความสนใจการเรียนมากขึ้น และมีการแสดงออกถึงการยอมรับในด้านการมีความรับผิดชอบ การเชื่อฟังและการนั่งตนเองมากขึ้น

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า การบำบัดแบบกลุ่มด้วยการเล่นมีผลทำให้พฤติกรรมก่อนวัยเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ลดลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย